

โครงการอบรมพัฒนาทักษะไอทีแก่สมาชิกเทศบาลและผู้นำชุมชนในเทศบาลตำบลบางเลนเพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

โดย อาจารย์อัญญาณี เพียรเจริญวงศ์ คณะวิทยาการจัดการ

ที่มาของโครงการนี้เกิดขึ้นเนื่องจากการที่ผู้รับผิดชอบโครงการได้เข้าไปร่วมในคณะทำงาน 20 ตำบลผาสุก ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมดำเนินการร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบคือตำบลบางเลน ในระหว่างการลงเก็บข้อมูลในพื้นที่ได้มีการพูดคุยกับนายอภิวัฒน์ คำภูไทย นายกเทศมนตรีตำบลบางเลน และนางดวงรัตน์ รุ่งโรจน์ รองปลัดเทศบาลตำบลบางเลน จึงทราบว่า ทางผู้บริหารเทศบาลมีความรู้และตระหนักถึงการที่ประเทศไทยจะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน แม้ยังไม่มั่นใจว่าประชาคมอาเซียนจะส่งผลกระทบต่อในระดับประชาชนและท้องถิ่นเช่นเทศบาลอย่างไรบ้าง แต่ก็เห็นว่าการเตรียมตัวรับมือเป็นเรื่องสำคัญ และการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นทักษะที่สำคัญมากอย่างหนึ่งในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการที่ประเทศไทยจะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ทั้งนี้ในการดำเนินงานของเทศบาลจะประกอบด้วยบุคลากรเทศบาลตำบลบางเลน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุข และผู้นำชุมชน ซึ่งบุคคลเหล่านี้ส่วนมากเป็นประชากรในวัยผู้ใหญ่ และหลายคนยังไม่ถนัดในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ จึงทำให้เสียโอกาสในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศที่จะทำให้องค์กรพร้อมสำหรับการแข่งขันในระดับอาเซียนมากขึ้น ประกอบกับที่เทศบาลตำบลบางเลนเพิ่งได้รับการสนับสนุนเครื่องคอมพิวเตอร์จำนวน 16 เครื่องมาจากกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเปิดเป็นศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน แม้จะได้รับฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์มาแล้ว แต่ทางเทศบาลยังขาดความพร้อมในด้านบุคลากร ทางผู้บริหารเทศบาลตำบลบางเลนจึงมีความต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดโครงการอบรมด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่บุคลากรและผู้นำชุมชนของเทศบาล

โครงการอบรมพัฒนาทักษะไอทีแก่สมาชิกเทศบาลและผู้นำชุมชนในเทศบาลตำบลบางเลนเพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนจึงเกิดขึ้น โดยมีผู้รับผิดชอบโครงการคืออาจารย์อัญญาณี เพียรเจริญวงศ์ เพื่อดำเนินโครงการบริการวิชาการซึ่งเป็นไปตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในด้านการเพิ่มขีดความสามารถและพัฒนาศักยภาพของชุมชน กลยุทธ์สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนและเป็นการตอบสนองชีวิตด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน

หลักการและเหตุผล

ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเรื่องสำคัญในปัจจุบัน คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทการใช้งานทั่วไปและทวีความสำคัญขึ้นเรื่อยๆ องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลเป็นหน่วยงานหลัก

ในการบริหารจัดการ รวมทั้งการให้บริการต่าง ๆ แก่ชุมชนและหน่วยงานภายนอกทั้งในระดับเดียวกัน ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดและระดับประเทศ แต่สมาชิกเทศบาลและผู้นำในชุมชนส่วนมากเป็นผู้ใหญ่วัยกลางคน ที่ยังขาดทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ จึงอาจทำให้ขาดโอกาสในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ แต่ถ้าได้รับการฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์สำนักงานและอินเทอร์เน็ต ก็จะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกเทศบาลและผู้นำชุมชนเป็นอย่างยิ่ง โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จึงเล็งเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงได้จัดโครงการอบรมพัฒนาทักษะไอทีแก่สมาชิกเทศบาลและผู้นำชุมชนในเทศบาลตำบลบางเลนเพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนขึ้น

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อให้บริการทางด้านวิชาการแก่ชุมชนและท้องถิ่น
2. เพื่อให้หน่วยงานท้องถิ่นสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้และเพื่อเตรียมตัวรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
3. เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ) คณะวิทยาการจัดการกับชุมชน

การดำเนินโครงการ

โครงการนี้เป็นการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการอบรมพัฒนาทักษะไอทีแก่สมาชิกเทศบาลและผู้นำชุมชนในเทศบาลตำบลบางเลน โดยแบ่งการอบรมเป็น 2 รอบ รอบละ 16 คน รวมจำนวนผู้เข้าอบรม 32 คน จัดขึ้นเมื่อวันที่ 21-24 พฤษภาคม 2555 สถานที่ดำเนินการคือ ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน เทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

กิจกรรมที่ 1 อบรมเชิงปฏิบัติการ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น

กิจกรรมที่ 2 อบรมโปรแกรมสำนักงานเบื้องต้น การพิมพ์เอกสารและจดหมาย

กิจกรรมที่ 3 อบรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ และอีเมลล์

เนื่องจากว่า ในกลุ่มผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างระหว่างบุคคลสูง บางคนพอมีพื้นฐานในการใช้คอมพิวเตอร์มาบ้าง แต่ยังไม่คล่อง บางคนก็ไม่เคยใช้คอมพิวเตอร์เลย รวมทั้งมีตัวแทนจากชมรมผู้พิการที่ใช้มือได้ข้างเดียว จึงไม่เหมาะที่จะจัดอบรมเหมือนในชั้นเรียนแบบใช้อุปกรณ์ปรเจกเตอร์ฉายบทเรียนขึ้นจอที่ทุกคนต้องเรียนรู้ไปพร้อมกันหมด แต่คณะวิทยาการซึ่งเป็นคณาจารย์จากโปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ) คือ อาจารย์ขวัญฤพา ศรีสว่าง อาจารย์กิตติพงษ์ ภูพัฒน์วิบูลย์ อาจารย์มาลินี นาคใหญ่ และอาจารย์อัญฉนิ เพียรเจริญวงศ์ จะอาศัยการจัดการอบรมโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยได้แบ่งให้อาจารย์แต่ละคนรับผิดชอบผู้รับ

การอบรม ในสัดส่วนอาจารย์ 1 คนต่อผู้เข้าอบรม 4 คน ในการให้คำแนะนำก็จะเป็นไปแบบตัวต่อตัว โดยมีบทเรียนเป็นเอกสารประกอบการอบรมที่ได้จัดเตรียมไป แต่ก็จะต้องดำเนินไปตามระดับความสามารถและความสนใจส่วนบุคคลของผู้รับการอบรม

ในระหว่างการอบรมนั้นก็ได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างอาจารย์และผู้เข้าอบรมไปด้วย มีข้อมูลที่น่าสนใจที่ได้จากประสบการณ์ในการจัดโครงการครั้งนี้หลายประเด็น เช่น

- ส่วนใหญ่ที่บ้านของผู้เข้าอบรมมีคอมพิวเตอร์อยู่แล้ว แต่มักจะมีไว้ให้ลูกหลานใช้ ผู้ใหญ่บางคนคิดว่าคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเป็นเรื่องของเด็กเอาไว้ใช้เรียนใช้เล่น ไม่เกี่ยวกับตนเอง แต่ในการอบรมครั้งนี้ ผู้อบรมได้พยายามสอดแทรกให้เห็นว่าคอมพิวเตอร์เป็นเรื่องที่มีประโยชน์ และใช้งานได้ใกล้ตัว ให้เขาได้เข้าไปที่เว็บไซต์ของเทศบาลตำบลบางเลนเอง ได้ทดลองอ่านและส่งข้อความในกระดานข่าว ก็จะได้รับ ความสนใจจากผู้รับการอบรม เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวของเขา
- นอกเหนือจากประโยชน์ในเรื่องการงานที่เกี่ยวข้องกับงานของเทศบาล ในอินเทอร์เน็ตนั้นมีข้อมูลอื่น ๆ อีกมากมายมหาศาล ครอบคลุมความสนใจส่วนบุคคลของผู้เข้าอบรมได้ทุกด้าน เช่น ผู้เข้าอบรมที่ ประกอบอาชีพเลี้ยงปลา ได้ค้นหาคลิปวิดีโอเรื่องการจับปลา และการทอดปลา ตัวแทนจากกลุ่มสตรีได้หัดใช้เว็บไซต์ Facebook เพื่อสร้างเครือข่ายจากกลุ่มนักเรียนโรงเรียนเก่าของตนเอง หรือผู้เข้าอบรมบางคน ก็เพิ่งทราบว่าสามารถเข้าไปดูคลิปวิดีโอกีฬา เพลง หรือละครจากเว็บไซต์อินเทอร์เน็ตได้
- ผู้เข้าอบรมเห็นว่าคอมพิวเตอร์มีประโยชน์ แต่บางคนมีความกลัวเทคโนโลยี ไม่เคยใช้ ไม่กล้าหัด คิดว่าตนเองมีอายุมากแล้วคงใช้ไม่เป็น แต่เมื่อได้มาเข้าอบรมจึงเกิดความสุข และเห็นว่าใช้งานไม่ยากอย่างที่คิด บางคนให้ข้อมูลว่า ลูกหลานรำคาญไม่ยอมสอน แต่ในการอบรม อาจารย์นั้นใจดีและใจเย็นค่อยๆ แนะนำ เมื่อได้หัดทำซ้ำหลายๆ ครั้งก็จะมี ความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น
- ผู้เข้าอบรมบางคนเคยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มาก่อนแล้ว แต่ที่เคยใช้นั้นเป็นซอฟต์แวร์เวอร์ชันเก่า เช่น โปรแกรม Microsoft Word 97 หรือ Microsoft Office 2003 เมื่อมาเข้าอบรมครั้งนี้ที่เครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ระบบปฏิบัติการและโปรแกรมคอมพิวเตอร์รุ่นใหม่ คือ Windows 7 และ Microsoft Office 2010 ก็เกิดปัญหาสับสนว่าไม่เหมือนที่เคยฝึกมา

จะเห็นได้ว่า ในการอบรมเรื่องทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแก่กลุ่มชาวบ้านวัยผู้ใหญ่ นั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ การเชื่อมโยงกับเรื่องใกล้ตัว การทำให้คอมพิวเตอร์เป็นเรื่องง่ายและสนุก และความเข้าใจในธรรมชาติ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่อาจต้องอาศัยเวลาในการฝึกหัดทบทวนมากกว่า และแม้กระทั่งผู้ที่เคยใช้คอมพิวเตอร์มาก่อนแต่ร้างการใช้นานก็ควรได้รับการฝึกอบรมใหม่บ้างเพื่อก้าวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่รุดหน้าไปรวดเร็วอย่างไม่หยุดยั้งในทุกขณะ

โครงการอบรมพัฒนาทักษะไอทีแก่สมาชิกเทศบาลและผู้นำชุมชนในเทศบาลตำบลบางเลนเพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนนี้ได้ผลตอบรับที่ดีมากจากผู้เข้าอบรม จากผลการประเมินที่ผู้เข้าร่วมอบรมตอบแบบสอบถามพบว่า มีผลการประเมินด้านความพึงพอใจ ร้อยละ 89.33 ผลการประเมินด้านความรู้ความเข้าใจ ร้อยละ 84.09 และผลการประเมินด้านการนำความรู้ไปใช้ ร้อยละ 85.83 และมีข้อเสนอแนะจากผู้เข้าอบรมว่า ควรจะมีการจัดโครงการฯ อีกในคราวต่อไป เพราะยังมีผู้สนใจอีกหลายๆ ท่าน

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ผู้จัดโครงการยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า

- อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการอบรมของศูนย์การเรียนรู้ ICT สำนักงานเทศบาลตำบลบางเลนซอฟต์แวร์โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ได้ติดตั้งไว้เป็นเวอร์ชันที่มีแต่ภาษาอังกฤษเท่านั้น ทำให้ผู้เข้าอบรมบางส่วนที่ขาดทักษะภาษาอังกฤษเรียนรู้ได้ช้า ทางคณะกรรมการดำเนินโครงการจึงได้แจ้งข้อเสนอแนะแก่สำนักงานเทศบาลตำบลบางเลนว่า ควรลงโปรแกรมภาษาไทยเพิ่มเข้าไปด้วยเพื่อให้ผู้เข้าอบรมเลือกเปลี่ยนภาษาได้
- ซอฟต์แวร์เว็บเบราว์เซอร์หรือโปรแกรมค้นหาที่เหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่เพิ่งหัดใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ควรเป็นโปรแกรมรุ่นใหม่ที่มีรูปแบบการแสดงผลหน้าแรกแบบเป็นรูปภาพหน้าเว็บไซต์ต่างๆ ที่ใช้บ่อยมาแสดงด้วย เพื่อให้เริ่มต้นใช้งานง่ายกว่าแบบที่ต้องพิมพ์ตัวหนังสือเข้าไปอย่างเดียว มีปุ่มคำสั่งเป็นรูปภาพเข้าใจง่าย และสามารถพิมพ์คำค้นได้จากช่องป้อนที่อยู่เว็บเลย เช่น Google Chrome หรือ Internet Explorer รุ่น 9 ขึ้นไป
- จากการสังเกตพบว่า ทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกับทักษะทางภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กัน เพราะในซอฟต์แวร์และเว็บไซต์ต่างๆ จะมีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นส่วนประกอบในเรื่องคำสั่งต่างๆ ผู้เข้าอบรมที่ไม่เคยใช้คอมพิวเตอร์แต่มีความรู้ภาษาอังกฤษดีกว่าจะสามารถเรียนรู้การใช้งานโปรแกรมและเว็บไซต์ต่างๆ ได้รวดเร็วกว่า ดังนั้น ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน จึงไม่ควรละเลยความรู้เรื่องของภาษาอังกฤษที่จะประยุกต์ใช้ในเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะคำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในคอมพิวเตอร์ เช่น File open, save, bookmark เป็นต้น

การจัดโครงการอบรมพัฒนาทักษะไอทีแก่สมาชิกเทศบาลและผู้นำชุมชนในเทศบาลตำบลบางเลนเพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนครั้งนี้ เป็นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับองค์กรในท้องถิ่น จับมือกันพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมด้านความรู้ไอที และควรมีการผลักดันสานต่อและขยายความรู้ด้านนี้ออกไปสู่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง เพื่อเสริมศักยภาพไทยให้สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาให้ทันต่อเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปในบริบทใหม่ของประชาคมอาเซียนได้

ภาพกิจกรรม

นายจักริน สาลีผล รองนายกเทศมนตรีตำบลบางเลน ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิด

